

Livsskæbner

Olivia Angelia

Dánjal Klein við sínum börnum: Leivur, Hjórdís, Gunnhild, Kjartan, Bergfríða, Brynhild, Fríðborg, Torgerð og Guttorm. Dánjal var giftur við Helenu av Kirkju. Hon doyði í 1934 á barsilssong frá níggju börnum. 10. barnið doyði eisini

Absalon Joensen, prestur, skrivaði í 1920 hesa frásøgn um mammu Dánjal Klein, sum æt Olivia Angelia, sum bæði Jógvan Sofus og Dinnafía minnst, sum greitt er frá í greinini

Kommer man til bygden Gjógv fra søsiden får man straks indtryk af meget ejendommelige klippeformationer, halvglemte fra verden og aldrig beskuede af de fleste færingers øjne, men storslåede og typiske færøske er både disse klipper, og disse fjelde, der synes at have været enige om at tage hinanden i hånden og kredse om bygden for at gemme den bort fra al uvedkommende stads og ståhej. Selve landingsstedet er enestående, ikke blot på Færøerne, men måske i hele verden. Det er en prægtig rift som frembyder for en landingsplads, den mærkelige omstændighed at man befinder sig højere end husene, og må stige nedad fjeldsiden for at komme hjem, når man fra klippesiden er kommet godt og vel på land. Kommer man derimod til bygden fra den modsatte side, fra landsiden får man et helt andet indtryk. Her kommer man gennem en stor og dejlig dalsænkning overalt vel tilvokset med saftigt græs. Et opmærksomt øje fængsles også straks ved synet af de efter

færøske forhold usædvanlige store indhegnede marker, der også for de største parter er opdyrkede. Men ikke så snart hviler havet sin stærke ryg før både indmark og udmark og søk er forladt af hver våben, før mand og alle både flyder. Havet er rigt og fiskegrunnene er nær ved. Der er kommet mange måltider og mange kroner fra den kant. Her træffer man gamle mennesker, der kan fortælle om hvorledes ens oldefar og tipoldefar har set ud dengang de stod i deres manddomskraft. Og her træffer man unge mænd, som har haft den oplevelse at sejle i den engelske marine og koffardifart mellem England og Frankrig og Amerika under verdenskrigen og kommet helskindet igennem. Her træffer man gamle mennesker bøjede af sorg, slid og tunge tilskikkelser. Her træffer man unge mennesker med friskt og frejdigt livsmod, og for hvem fremtiden synes at ligge i strålende skær. Men hos dem alle møder man et længe varet, men hidtil uopmålt ønske, et for alle færøske bygder fælles ønske, nemlig at få deres egen lille kirke rejst på bygdens enemarker. Men selv om denne bygd kan synes at ligge bortglemt fra den øvrige verdens strid og strøm og ståhej, finder man dog ved nærmere bekendtskab, at dens enkelte medlemmers livsforhold eller skæbne kan falde meget forskelligt ud.

For nogle så godt og jævnt og smukt som udsigten over dalsænkningen, når man en solskinsdag kommer til bygden fra landsiden. For andre så hårde og tungt og sønderrivende som udsigten over fjeldene og klipperne, når man en regntung dag kommer til bygden fra søsiden. Jeg skal i korte træk skildre kun en enkelt af dem med tunge livsskæbner. I en hytte traf jeg en gammel bedstemor. Hendes alder var høj, som den kun kan nås af kæmper, efter hvad Grundtvig ifølge lån fra Kong David siger i sin bekendte stemningsrige salme. Hendes ene øje var borte. Men hun sad ved ildstedet og strikkede skibstrøje. Ved synet af hende gled mine tanker langt tilbage i tiden, og jeg spurgte hende, hvad der vel kunde have været skyld i at hendes ene øje var taget væk. Dette med øjet, som skyldtes en ondartet øjenbetændelse, syntes hun dog være kommet forholdsvis let over. Men der var andre tilskikkelser, som havde sat deres uudslettelige præg på hendes sind og hele person. Og det var nok disse tunge tilskikkelser, som var den dybe grund til hendes tab af øjet. Hun havde grædt sig en øjenbetændelse til. Disse tunge tilskikkelser var af den slags, som så ofte rammer færøske bygder, hvor største parten af mandskabet søgte til havs, så snart vejret er nogenlunde godt. Men hverken

vejr eller hav er til at stole på. Det kan finde på at rejse ryg, når man mindst venter det. Så indtræffer ulykkerne. Gjógv har ofte været ramt af slige tunge tilskikkelser, og den omtalte bedstemor har da måske været blandt dem, som sad tilbage med den dybeste smerte og tunge savn. En lørdag for mange år siden var alle bygdens både fire ottemandsfarere på Nordhavsfiskeri. Der rejste sig pludselig en nordøstensstorm med snerykning. Der var umuligt at lande ved Gjógv eller der i nærheden. Lørdagen gik og søndagen med, uden at man hørte noget fra bådene. Telefon var jo ikke kommet dengang. Sent søndag aften kom endelig de to bådes mandskab hjem. De havde gået helt inde fra bunden af Funningsfjord. De to andre både og deres mandskab fik man aldrig nogen besked om. De var og blev borte, og blandt de 16 mand, der druknede, befandt sig gamle bedstemoders fader og hendes 16 årige broder. 16 år senere, altså for 40 år siden, da bygdens yngste mandskab var vokset igen efter hin skæbnesvangre begivenhed,

var atter samme slags vejr. Atter en ulykkesdag for bygden. Denne gang var der dog kun en af bådene, som ikke kom hjem igen. Blandt de otte mænd, der druknede, var denne gang hendes mand. Hun sad nu enke med fem små børn, som hun opdrog. De voksede til skelsår og alder og fløj fra reden. Den ene søn havde hun dog giftet ind. Der kom fem små børnebørn i hjemmet. Men så døde med korte mellemrum både sønnen og svigerdatteren af sygdom, og hun sad atter ene, nu med fem små børnebørn. Dette skete for ca. 20 år siden. Hun tog dog denne tunge opgave og blev børnebørnene i forældrenes sted. Nu er de alle voksne og flyver ud en efter anden. Hun selv sidder stadig på træbiksen og strikker. Men hun havde i sandhed fortjent et blødere og behageligere sæde på sine gamle dage. Men summen af alle hendes tunge prøvelser, hendes gråd og savn og arbejde, samlede hun dog i det herlige ord fra det gamle testamente: "Hidindtil har Herren hjulpet og han hjælper nok herefter".

Komandi Miðvikur

Tað tykist at vera stórir áhugi fyri Miðvikuni millum okkara lesarar. Tað er eisini nógv áhugavert tilfar í vænti. Komandi Miðvika verður um Immanuel, sum gekk burtur í 1932. Tá verður serliga greitt frá støðuni hjá teimum, sum sótu eftir. Í komandi miðvikum hava vit á skránni frásagnir hjá Jógvan Gerðalíð, Jakku á Sundi og Tórhall Andreasen.